

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Udvalgte digte

Citation: Ewald, Johannes: "Udvalgte digte", i Ewald, Johannes: *Udvalgte digte*, udg. af Esther Kielberg ; Kim Ravn , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1999, s. 240. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ewald02dkval-shoot-idm140323881430032/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Udvalgte digte

tydte: se n.t.s. 51. – *snart*: i løbet af kort tid. – *Æreninde*: mindesmærke. – *Roes*: ære. – *Marmor*: vel om gravmæle. – *Helten(s)/Arving*: den afdøde. *Helten*: Jesus, helten fra Golgatha.

- 54 *En Død, som Du, beslutte*: Lad en død som din afslutte.

Rungstedts Lyksaligheder. En Ode

Trykt efter SS bd. 3, s. 88–90, hvis tekstgrundlag er *Adresseavisen* 1775, nr. 102, 28. juni. If. *Lieb* (bd. 2, s. 244) og Brix (s. 98) skal digtet være skrevet 1773. Digtets versemål svarer til en samtidig, populær hyrdevises metrum: »Naar Stormen forsvinder, Naar Torden og Lynild ophører. Om digtens mulige forudsætninger hos Horats, se Vilh. Andersen: *Horats* bd. 4,1, s. 169ff.

- 54 *Rungsted(s)*: om Ewalds tilknytning hertil, se n.t.s. 51 og efterskriften s. 199. – *Ode*: gr. sang, højsternt digt, ofte med patetisk eller filosofisk indhold, inspireret af en person eller idé; en af Ewalds foretrukne digteriske former. – *Camøenerne(s)*: se ordlisten s. 223. – *den foleide Skiald*: den følsomt bevagede digter. – *steds' eensrilsende Fald*: vedvarende, monotont løbende vand. – *Hjordene*: kvægflokkene. – *Skevens letspringende Søster*: poetisk betegnelse for hjorte, kronvildt; udtrykket kan if. Vilh. Andersen (*Illustreret dansk Litteraturhistorie* bd. 2, s. 406) henføres til Ostan-digtningen (jf. efterskrift, s. 191). – *Mejereren*: den, der mæjer korn; bonden el. høstkarlen. – *gyldene Dyrger*: dyrger af høstet korn.
- 55 *skæntende*: spøgende, muntere. – *Helsing(s)*: Helsingborgegnen. – *kænder*: genkender. – *den Fremmedes Flag*: de forbisejende fremmede skibes flag. – *den holdende Dag*: dagen, der går på hæld, er ved at afsluttes. – *Lise*: hndring. – *Louise*: dronning Louise (1667–1721), tidligere ejer af Rungstedgård. Gift 1693 med den senere kong Frederik IV (1699–1750). – *kiærlige Kummer*: kærlighedsorg på grund af Frederik IVs forbindelse med Anna Sophie Reventlow, med hvem han lod sig vie til venstre hånd, mens Louise endnu levede. – *Kommer og Smerte*: menneske, der (som Ewald) er tyngt af sorg og smerte. – *Fandt glæde dit Aftryk*: blev glade ved at finde dit (dvs. Guds) billede. – *Lov*: lovprisning.
- 56 *Hindenes Vældige*: englener. – *Sinet kan bære*: mennesket forstår at værdsætte. – *Veninde*: Litteraturforskere har været uenige om, hvorvidt det er tale om en autentisk person eller ej; af historisk kendte er foreslået flere: madam Jacobsen (se n.t.s. 51), datteren Anna He-

devig Jacobsen, Arendse (se efterskrift s. 194f), madam Jacobsens niece Hedvig Rørs og Ewalds mor; se Brix s. 97. – *Sangens Gædinde*: kamønen, jf. str. 1.

Vers paa et Sølv Skuldt givet til et Konge-Baad af
Hr. Agent Claesen som afgangen Fugle-Konge

Trykt efter SS bd. 3, s. 99, hvis tekstgrundlag er *Adresseavisen* 1777, nr. 124, 5. aug. Her berettes om *uden aarlige Fugle-Skydning* i Helsingør, der blev begyndt den 30 Julii.

- 56 *Konge-Baad*: Man opnår retten til at bære et kongebånd som sejrherren i fugleskydning, dvs. festlig sammenkomst, ved hvilken en forening af *eskydebrødre* skyder en træfugl ned.

Tanker ved Graven af den unge Jens Sanderschov

Trykt efter SS bd. 3, s. 104-105, hvis tekstgrundlag er *Adresseavisen* 1777, nr. 187, 24. nov.

- 57 *Jens Sanderschov* døde som 14-årig 19. nov. 1777. – *stampe mod Hans Baad*: jf. Ap. Gem. 26,14. – *hulle*: som frembringer en hul lyd. – *Ak naar (...) den utalte Dag*: måske menneskets korte liv (*Støvet Dage*) er tit kvalfuldt; alligevel bør man ikke ønske sig livet kortere, eller: alligevel skal man skønne på hver dag, man får tildelt. – *lispel*: hvisker. – *Tordenen Kile(s)*: tordengudens våben; poet. om lynstrålen.
- 58 *tylder*: hædret. – *din Lærer*: Digtet er skrevet i den afdødes lærers navn (*T*). – *den glimter*: Skyen udsender et lyn (fra Gud), der portrætter Sanderschov fra de levendes tal.

Sang i Anledning af Kongens Fødselsdag 1778

Trykt efter SS bd. 3, s. 109, hvis tekstgrundlag er *Adresseavisen* 1778, nr. 22, 9. feb. Sangen blev skrevet i anledning af en opførelse af Ewalds skuespil *Balders Død* (1775) på Hofteatret 7. feb. 1778.

- 59 *Kongen(s)*: Christian VII (1749-1808), konge fra 1766. – *Fødselsdag*: den 29. januar fyldte kongen 29 år. – *Fælfader*: faderen for de faldne, navn for den nord. hovedgud Odin som krigsgud. – *Balder*: gud i nord. mytologi, tilskrives mod og mandighed, men også godhed;